

2. çeyrekte iç talepteki yavaşlama belirginleşti...

GSYH'de 2. çeyrekte çeyreklik büyüme hızı %0,1'e gerilerken, yıllık büyüme %2,5 oldu. TÜİK GSYH büyümesinin 2. çeyrekte yıllık %2,5 olduğunu açıklarken, bu rakam aynı zamanda medyan piyasa beklentisi olan %2,8'lik tahminimizin hafif altında kalmış oldu. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH'deki çeyreklik büyüme hızı önceki çeyrekteki %1,4'ten %0,1'e gerilemiş görünüyor olsa da, bu bizim %0,7'lik çeyreklik daralma beklentimize göre daha güçlü bir büyümeye işaret ediyor.

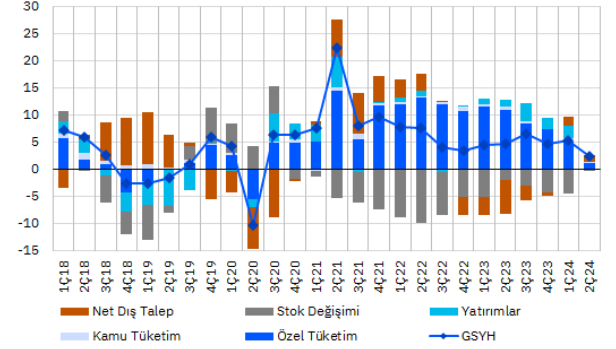
Geçmiş çeyreklerin GSYH büyüme rakamlarındaki önemli revizyonlar tahminlerde sapmalara yol açtı. Geçmiş çeyreklerin büyüme rakamlarında önemli revizyonlar olduğunu görüyoruz; 2023 yılına ilişkin rakamlar yukarı revize edilirken, 2024 ilk çeyrek büyümesi aşağı yönlü revize edilmiş. Örneğin, 2023 yılı ikinci çeyreğine ilişkin yıllık GSYH büyümesi %3,9'dan %4,6'ya, 2023 yılının tamamına ilişkin GSYH büyümesi de %4,5'ten %5,1'e revize edilirken, 2024 1. çeyrek büyümesinin %5,7'den %5,3'e revize edildiğini görüyoruz. Çeyreklik büyümeye bakıldığında, ilk çeyrekteki %2,4'lük büyüme %1,4'e revize edilmiş. Büyüme tahminlerindeki sapmalarda bu revizyonların önemli etkisinin olduğunu düşünüyoruz. Yapılan revizyonlar dikkate alındığında, 2. çeyrekte aslında beklentilerden daha iyi bir büyüme performansı olduğunu söyleyebiliriz. Sanayi üretimi, hizmet üretim endeksi, perakende hacim endeksi gibi göstergelerin tümü önceki çeyreğe göre daralmaya işaret ederken, manşet GSYH'nin %0,1 oranında da olsa büyümeye devam etmesi de bu görüşümüzü teyit ediyor.

	1Ç24	4Ç23	3Ç23	2Ç23	1Ç23	2023
Revize GSYH büyümesi	5.3%	4.6%	6.5%	4.6%	4.5%	5.1%
Eski GSYH büyümesi	5.7%	4.0%	6.1%	3.9%	4.0%	4.5%

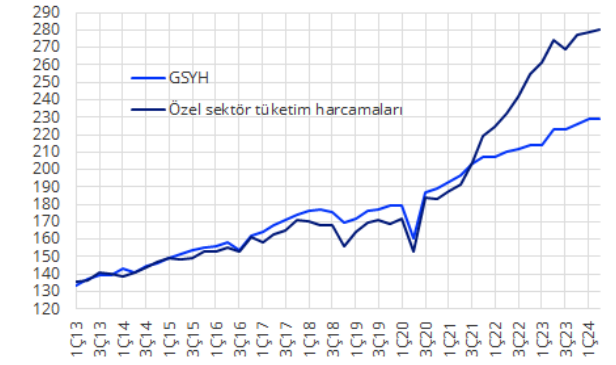
2. çeyrekte iç talepte belirgin bir yavaşlama hakim. 2021 yılından itibaren büyümenin ana motoru konumundaki özel tüketim harcamalarında 2. çeyrekte belirgin bir yavaşlama olduğu görülüyor. 2023 yılının tamamında yıllık %13,6'lık büyüme kaydeden **özel tüketim harcamalarındaki** yıllık büyüme temposu ilk çeyrekte %6,8'e, ikinci çeyrekte de %1,6'ya gerilemiş görünüyor. İç talebin diğer önemli bileşeni olan **yatırım harcamalarında** ise sadece %0,5'lik bir yıllık büyüme gerçekleşmiş. **Devletin nihai tüketim harcamalarındaki** %0,7'lik yıllık artış da dikkate alındığında, iç talebin manşet büyümeye katkısı sadece %1,4 olarak ortaya çıkıyor. İhracattaki yavaşlamaya karşın, ithalattaki yavaşlama daha belirgin olunca, net dış talebin de %1,3'lük pozitif katkı verdiğini hesaplıyoruz (geçen çeyrekte olduğu gibi). **Stok birikiminin** negatif etkisi ise %0,2'ye geri çekilmiş. Üretim tarafından bakıldığında ise, sanayi ve hizmet sektörleri arasındaki ayrışmanın **sanayi sektöründeki** %1,8'lik yıllık daralmayla birlikte daha da belirginleştiği, ancak hizmet sektörlerinde de önemli bir yavaşlama eğiliminin öne çıktığı görülüyor.

2024 yılı GSYH büyümesi %3,0'ün altında kalabilir. Özetle, 2. çeyrek GSYH büyümesinin kırılımı iç talepteki yavaşlamanın daha fazla belirginleştiğini gösterirken, öncü göstergeler bu yavaşlamanın önümüzdeki dönemde de devam edebileceğine işaret ediyor. 2023 yılının GSYH büyümesine %4,5'ten %5,1'e doğru yapılan yukarı yönlü revizyonla birlikte düşünüldüğünde, 2024 yılına ilişkin %3,0'lük GSYH büyümesinde aşağı yönlü risklerin ağır bastığını söyleyebiliriz. İç talepteki bu yavaşlamaya karşın, bunun henüz kalıcı dezenflasyon sürecini destekleyecek ölçüde bir yavaşlama olmadığını da belirtmek gerekiyor.

Grafik 1: GSYH büyümesine katkı kırılımı (%)

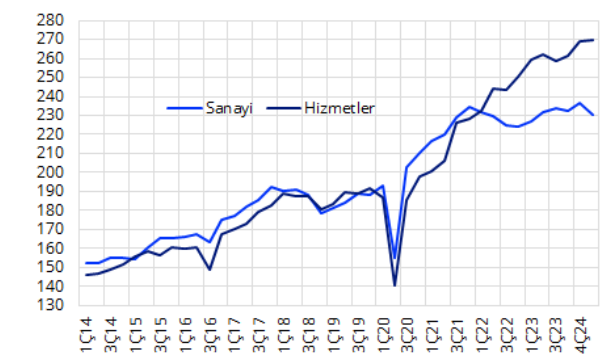

Grafik 2: GSYH hacim endeksleri* (2009=100), harcama

* takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış

Grafik 3: GSYH hacim endeksleri* (2009=100), üretim

* takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış

Serkan Gonencler
Başekonomist

serkan.gonencler@gedik.com
+90 216 453 00 00 /2841

TABLO 1: Yıllık GSYH büyümesi (harcamalar tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	2Ç23	2Ç24	1Ç24
Tüketim	1.5%	6.6%	8.4%	10.9%	14.2%	6.9%	9.9%
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	1.6%	6.8%	10.1%	12.3%	16.0%	7.7%	11.2%
Devletin Nihai Tüketim Harcamaları	0.7%	5.4%	-0.2%	3.4%	4.3%	2.2%	3.0%
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	0.5%	9.3%	9.1%	14.2%	5.3%	8.2%	9.5%
Mal ve Hizmet İhracatı	0.0%	4.3%	0.1%	1.0%	-9.5%	1.3%	-1.2%
Mal ve Hizmet İthalatı (-)	-5.7%	-3.0%	2.8%	14.5%	19.7%	2.2%	8.1%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.5%	5.3%	4.6%	6.5%	4.6%	4.8%	5.3%
	<u>Çeyreklik Büyüme</u>						
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Çeyreklik Büyüme)	0.1%	1.4%	1.2%	0.2%	4.0%		

Kaynak: TÜİK

TABLO 2: Yıllık GSYH büyümesine katkı (harcamalar tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	2Ç23	2Ç24	1Ç24
İç Talep	1.4%	8.1%	9.5%	12.2%	12.8%	7.9%	10.7%
Tüketim	1.3%	5.8%	7.3%	8.9%	11.5%	5.9%	8.4%
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	1.2%	5.1%	7.3%	8.5%	10.9%	5.6%	8.0%
Devletin Nihai Tüketim Harcamaları	0.1%	0.7%	0.0%	0.4%	0.5%	0.3%	0.4%
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	0.1%	2.3%	2.2%	3.2%	1.4%	2.0%	2.3%
Dış Talep	1.3%	1.6%	-0.6%	-2.6%	-6.3%	-0.2%	-2.0%
Mal ve Hizmet İhracatı	0.0%	1.0%	0.0%	0.2%	-2.5%	0.3%	-0.3%
Mal ve Hizmet İthalatı	1.2%	0.6%	-0.7%	-2.9%	-3.8%	0.5%	1.7%
Stok Değişimleri	-0.2%	-4.4%	-4.2%	-3.0%	-1.9%	-3.0%	-3.4%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.5%	5.3%	4.6%	6.5%	4.6%	4.8%	5.3%

Kaynak: TÜİK

TABLO 3: GSYH büyümesi (üretim tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	2Ç23	2Ç24	1Ç24
Tarım, Ormanlık ve Balıkçılık	3.7%	4.9%	0.6%	0.8%	-0.6%	3.7%	4.9%
Sanayi	-1.8%	4.2%	2.8%	5.9%	-1.8%	-1.8%	4.2%
İnşaat	6.5%	11.0%	9.8%	7.2%	6.6%	6.5%	11.0%
Hizmetler	2.9%	3.8%	4.1%	5.9%	8.0%	2.9%	3.8%
Bilgi ve İletişim	3.4%	4.3%	-2.2%	2.2%	2.9%	3.4%	4.3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3.4%	6.7%	5.7%	5.9%	9.8%	3.4%	6.7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	3.7%	2.1%	4.3%	3.2%	4.4%	3.7%	2.1%
Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	0.6%	5.7%	-0.9%	-1.2%	0.5%	0.6%	5.7%
Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet	3.2%	4.4%	3.8%	4.1%	5.0%	3.2%	4.4%
Diğer hizmet faaliyetleri	7.4%	0.9%	3.7%	3.2%	8.8%	7.4%	0.9%
Vergi-Sübvansiyon	9.6%	7.2%	10.2%	15.2%	16.2%	9.6%	7.2%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.5%	5.3%	4.6%	6.5%	4.6%	2.5%	5.3%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Çeyreklik Büyüme)	0.1%	1.4%	1.2%	0.2%	4.0%		

Kaynak: TÜİK

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.